

Trzecia edycja konferencji:
„Rynek tłumaczeń i lokalizacji w Polsce”
27–28 marca 2010, Kraków

Organizator:

Patronat konferencji:

Metkowski
Tłumaczenia

„Prawo autorskie w zawodzie tłumacza”

Sponsorzy konferencji:

Prowadzący:
Szymon Metkowski

Partnerzy konferencji:

Metkowski Tłumaczenia
info@metkowski.pl
www.metkowski.pl

Spis treści

1. Wprowadzenie do prawa autorskiego
2. Tłumaczenie jako utwór
3. Tłumacz jako autor
4. Umowy o tłumaczenia i ochrona
interesów tłumacza
5. Bazy danych (TM, TB, glosariusze)
6. Pytania i dyskusja

PRAWO AUTORSKIE

Prawo autorskie w Polsce

- Obywatelstwo twórcy
- Miejsce pierwszej publikacji
- Język pierwszej publikacji (polski)
- Przepisy konwencji

Przedmiot = utwór

1. Rezultat pracy człowieka (twórcy)
2. Ustalony
3. O indywidualnym charakterze

Wyłączenia

1. Akty normatywne lub ich urzędowe projekty
2. Urzędowe dokumenty, materiały znaki i symbole
3. Opublikowane opisy patentowe lub ochronne
4. Proste informacje prasowe

Twórczość vs. czynność techniczna

Twórczość	Czynność techniczna
Projekcja wyobraźni osoby, od której pochodzi	Przewidywalność i powtarzalność osiągniętego rezultatu
Mimo konkretnych wymogów, co najmniej niektóre elementy rezultatu nie mogą być w całości przewidziane	
Indywidualne ujęcie = koncepcja całości, kombinacja reguł	Rozwiązania rutynowe, stosowane w podobnych sytuacjach, reguły postępowania

Tłumaczenie jako utwór

- Utwór zależny (opracowanie)
- Ochrona w zakresie utworu
- Bez względu na poziom
- Niechronione:
 - koncepcja (układ całości)
 - pomysł
 - styl

Podmiot = twórca

- Status twórcy to fakt
- Osoba, która wniosła twórczy wkład do utworu.
- Podmiot praw osobistych i majątkowych

Prawa osobiste vs. majątkowe

Prawa osobiste	Prawa majątkowe
Autorstwo utworu	Wynagrodzenie
Oznaczenie nazwiskiem, pseudonimem lub anonimowo	Korzystanie na określonych polach eksploatacji
Nienaruszalność treści i formy i rzetelne wykorzystanie	Inne, np. <i>droit de suite</i>
Decyzja o pierwszym udostępnieniu utworu	Prawo do wykonania utworu zależnego
Nadzór nad sposobem korzystania z utworu	Podlegają wyczerpaniu

Przykładowe pola eksploatacji

- Utrwalenie
- Zwielokrotnianie utworu określoną techniką
- Wprowadzanie do obrotu
- Digitalizacja
- Publiczne wykonanie lub publiczne wystawienie
- Wystawienie
- Wyświetlenie
- Nadanie za pomocą wizji lub fonii przewodowej przez stację naziemną
- Nadanie za pośrednictwem satelity

Umowy a prawo autorskie

1. Umowa o przeniesienie praw majątkowych:

- forma pisemna *ad solemnitatem*
- określone pola eksploatacji
- brak możliwości zapisów „hurtowych” i „przyszłych”
- w braku zapisu zgoda na prawa zależne przy twórcy, nawet przy przeniesieniu „całości praw”.

Umowy a prawo autorskie cd..

2. Licencja niewyłączna

- jeżeli brak jednoznacznych postanowień
- brak możliwości sublicencjonowania bez zapisu

Przykłady

- Herewith I transfer my copyrights related to my translation to XXX and allow XXX to make use of these copyrights as XXX may deem necessary or useful.
- If a Job is subject to copyright, the Contractor hereby expressly consents to the use and publication thereof. The agreed price shall then cover the Contractor's title both to remuneration for the completion of the Job (creation of a work subject to copyright) and a fee for the Contractor's authorisation of the publication of the work.

Przykłady cd..

- Kwestie praw autorskich będą regulowane oddzielnymi umowami dla każdego tłumaczenia. Wstępnie zakłada się, że z chwilą dokonania zapłaty na rzecz Zleceniobiorcy wszelkie prawa autorskie do wykonanych tłumaczeń przechodzą definitywnie i nieodwołalnie na Zleceniodawcę.
- W przypadku gdy efektem tłumaczenia są utwory w rozumieniu Ustawy (...) tłumacz przenosi na XXX wszelkie autorskie prawa majątkowe i prawa pokrewne do utworów [samoistnych i zależnych] powstałych w związku z wykonywaniem Zamówienia, w ramach wynagrodzenia określonego w zleceniu.

Ochrona interesów tłumacza

Ochrona interesów tłumacza

Ochrona praw osobistych

- Publiczne oświadczenie
- Zadośćuczynienie pieniężne
- Pieniądze na cel społeczny

Ochrona praw majątkowych

- Zaniechanie
- Usunięcie skutków
- Naprawienie wyrządzonej szkody
- Wydanie uzyskanych korzyści
- Publiczne przeprosiny w prasie

Nadużycie prawa

- Gdy żądanie poszanowania dóbr osobistych wynika wyłącznie z interesów majątkowych
- Gdy przeczy przeznaczeniu utworu (instrukcje)
- Niska zawartość „twórczości”

Prawo autorskie w zawodzie tłumacza

TM, TB i glosariusze

Baza danych

usystematyzowany (uporządkowany)

zbiór informacji lub innych materiałów

Uprawnienia producenta bazy

- Niezależne od praw i ochrony odnoszących się do elementów tworzących zawartość
- Zakaz „pobierania” i „wtórnego wykorzystania” istotnej części informacji

Bibliografia

1. Barta J., Markiewicz R., „Prawo Autorskie“, Wolters Kluwer, Warszawa 2008
2. Barta J. (red.), „System Prawa Prywatnego. Tom 13: Prawo Autorskie“, C.H. Beck, Warszawa 2007
3. Karpowicz A., „Autor-Wydawca. Poradnik prawa autorskiego.“, Wolters Kluwer, Warszawa 2009
4. Nizankowska A.-M., „Prawo do integralności utworu“, Wolters Kluwer, Warszawa 2007
5. System LEX

Dziękuję za uwagę

© Szymon Metkowski, 2010
www.metskowski.pl